

Statystyka
w
Geografii / Gospodarce Przestrzennej
r.a 2014/2015, semestr letni

Michał Marosz

Katedra Meteorologii i Klimatologii IG UG

21 lutego 2015

Spis treści

1 R is the answer...	5
2 Podstawowe miary statystyczne - wprowadzenie	7
3 Podstawowe miary statystyczne - szereg rozdzielczy	11
4 Prawdopodobieństwo - wprowadzenie	13
5 Rozkłady teoretyczne - podstawy	15
6 Rozkład Gauss'a	17
7 Miary korelacji/asocjacji	19
8 Regresja	21
9 Trend	23
10 Kreślenie map w R - interpolacja	25

Rozdział 1

R is the answer...

Poniżej zamieszczono przykładowe komendy Ra, które mogą zostać wykorzystane w analizach statystycznych i prezentacji wyników.

Rozdział 2

Podstawowe miary statystyczne - wprowadzenie

Pojęcia do praktycznego opanowania

- szereg szczegółowy,
- szereg rozdzielczy,
- wykres liniowy,
- histogram, dystrybuanta,
- rozkład zmiennej,
- rozkład teoretyczny, rozkład empiryczny

Miary tendencji centralnej

- średnia arytmetyczna, średnia arytmetyczna ważona,
- dominanta (moda),
- mediana, kwantyle (kwartyle, decyle),

Miary dyspersji

- wariancja,
- odchylenie standardowe,
- współczynnik zmienności,
- odchylenie przeciętne,
- rozstęp,
- rozstęp międzykwartyłowy,

Wybrane wzory

Średnia arytmetyczna

$$\bar{x} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n x_i$$

Współczynnik zmienności

$$V = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n |x_i - \bar{x}|$$

Wariancja (dla populacji generalnej)

$$\sigma^2 = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \mu)^2}{n}$$

Wariancja (dla próby)

$$s^2 = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n - 1}$$

Odchylenie standardowe (dla populacji)

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \mu)^2}{n}}$$

Odchylenie standardowe (dla próby)

$$s = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

Zadania

Zadanie 1

Wykorzystując zamieszczone poniżej dane (Tab.2) oraz informacje przekazane przez prowadzącego uzupełnij Tabelę 1.

Zadanie 2

Wykorzystując R oblicz powyższe miary dla poniższego szeregu szczegółowego. Wykonaj wykres liniowy.

12, 24, 9, 16, 12, 8, 6, 17, 11, 16, 21

Tablica 2.1:

Miara statystyczna	Wartość	Wynik z R
\bar{x}		
Me		
Q1		
Q3		
V		
s		
IRQ		

Zadanie 3

Wygeneruj próbę (o liczebności 1000) o rozkładzie normalnym ($\bar{x}=7$ i $s=1,5$).

Wykonaj obliczenia podstawowych charakterystyk i uzupełnij Tablicę 1.

Przydatne polecenia w R:

```
dane=rnorm(1000, 7, 1.5)
plot(dane)
hist(dane)
mean(dane)
sd(dane)
var(dane)
summary(dane)
```

Proszę pamiętać, że polecenie dostępu do pomocy w R można uzyskać wpisując znak `?` przed nazwą funkcji np. `?hist`.

Wprowadzenie do R (<http://cran.r-project.org/doc/contrib/Komsta-Wprowadzenie.pdf>) autorstwa Łukasza Komsty pozwoli na pełniejsze zapoznanie się z możliwościami pakietu R, który jest darmowym środowiskiem programistycznym użytecznym w analizach statystycznych (<http://www.r-project.org/>) natomiast RStudio (<http://www.rstudio.com/>) sprawia, że praca w R staje się przyjemnością.

Tablica 2.2:

x_i	$x_i - \bar{x}$	$ x_i - \bar{x} $	$(x_i - \bar{x})^2$	Szereg uporządkowany	Przedziały	Częstość %	Częstość skumulowana w przedziałach %
0,1							
1,3							
1,6							
1,8							
0,9							
2,0							
0,8							
1,0							
1,8							
0,7							
1,3							
1,5							
1,8							
1,8							
1,3							
1,7							
3,0							
2,5							
1,2							
1,9							
Σ							

Rozdział 3

Podstawowe miary statystyczne - szereg rozdzielczy

Na podstawie zamieszczonych poniżej wzorów oraz tabeli zbiorczej narysuj histogram rozkładu oraz przeprowadź obliczenia i dokonaj interpretacji dla podanych poniżej miar statystycznych

Tablica 3.1:

k	Wysokość w mnpm	L. przy- pad- ków n_i	L. sku- mu- lo- wane	Środek prze- działu	$x_i n_i$	$(x_i - \bar{x}) n_i$	$(x_i - \bar{x})^2 n_i$	$(x_i - \bar{x})^3 n_i$	$(x_i - \bar{x})^4 n_i$
1	30-49,9	10		40					
2	50-69,9	16		60					
3	70-89,9	27		80					
4	90-109,9	19		100					
5	110-129,9	6		120					
6	130-149,9	2		140					
X	Σ			Σ					

Wybrane wzory

Średnia

$$\bar{x} = \frac{1}{n} \sum_1^k x_i n_i$$

Dominanta

$$D = x_0 + \frac{n_0 - n_{-1}}{(n_0 - n_{n-1}) + (n_0 - n_{+1})} c_0$$

gdzie:

n_0 - liczebność przedziału mody, n_{-1} - liczebność przedziału poprzedzającego przedział mody, n_{+1} - liczebność przedziału następującego po przedziale mody, x_0 - dolna granica przedziału najliczniejszego, c_0 - rozpiętość przedziału najliczniejszego

Mediana

$$Me = x_0 + [0,5(n+1) - N_{x_{i-1}}] \frac{c_0}{n_0}$$

gdzie:

x_0 – dolna granica przedziału mediany, n_0 – liczebność przedziału mediany, c_0 – rozpiętość przedziału mediany, $N_{x_{i-1}}$ – liczebność szeregu skumulowanego do przedziału poprzedzającego ten, zawierający medianę

Kwartył 1 & 3

$$Q1 = x_0 + [0,25(n+1) - N_{x_{i-1}}] \frac{c_0}{n_0}, \quad Q3 = x_0 + [0,75(n+1) - N_{x_{i-1}}] \frac{c_0}{n_0}$$

Odchylenie standardowe

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \mu)^2 n_i}{n}}$$

Odchylenie przeciętne

$$d = \frac{\sum_{i=1}^k |x_i - \bar{x}| n_i}{n}$$

Współczynnik zmienności

$$V(d) = \frac{d}{\bar{x}} 100$$

Asymetria

Asymetria $\mu_3 = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \mu)^3 n_i}{n}$	Moment 3-ci względny $\alpha_3 = \frac{\mu_3}{\sigma^3} - 3$

Kurtoza

Kurtoza $\mu_4 = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \mu)^4 n_i}{n}$	Moment 4-ty względny $\alpha_4 = \frac{\mu_4}{\sigma^4}$

Rozdział 4

Prawdopodobieństwo - wprowadzenie

Rozdział 5

Rozkłady teoretyczne - podstawy

Rozdział 6

Rozkład Gauss'a

Rozdział 7

Miary korelacji/asocjacji

Rozdział 8

Regresja

Rozdział 9

Trend

Rozdział 10

Kreślenie map w R - interpolacja